

STRATEGIC COMMITTEE

NOTULEN

25 NOVEMBER 2009 9:30 – 11:00 UUR

UTRECHT, HOOG BRABANT

AANWEZIGEN

Chris de Vries (Provincies, voorzitter), Gerrit Niezink (Stadsregio's), Gé van Toorenborg (V&W), Jan Koers (Marktpartijen), Marc Diepenmaat (Vervoerders), Omied Chalebyani (Reizigers), Klaas Steffens (BISON, voorzitter CAB), Paul Potters (BISON, Penningmeester), Martijn van Aartrijk (BISON, secretaris)

AFWEZIGEN

Frans Cornelis (Infrabeheerders), Marije de Vreeze (BISON, ondersteuning)

KOPIE

-

BIJLAGE(N)

-

1. Opening
  - a. Chris opent de vergadering om 9.36u en heet de aanwezigen van harte welkom.
  - b. Vanwege de aanwezigheid van nieuwe gezichten stelt een ieder zich kort voor.
2. Mededelingen
  - a. Frans Cornelis kan in verband met grote drukte niet aanwezig zijn; hij heeft namens de Infrabeheerders een schriftelijke reactie aan de voorzitter gestuurd.
  - b. Jan: waarvoor staat 'SkVV'? Gerrit: Samenwerkende kaderwetgebieden (nu stadsregio's) verkeer & vervoer.
  - c. Gé: verleden week AO in Tweede Kamer over reisinformatie. Daarin zijn vier zaken besloten:
    - i. Reisinformatie moet voor alle partijen tegen verstrekkingkosten beschikbaar komen
    - ii. Het NDOV zal in handen komen van de gezamenlijke overheden
    - iii. Er is een garantie gegeven dat reisadviezen op het internet gratis zullen zijn en blijven
    - iv. BISON is door de Staatssecretaris specifiek genoemd; het belang van het ontwikkelen, beheren en gebruik van de standaarden wordt van groot belang geacht.
3. Notulen van de vorige bijeenkomst
  - a. Geen opmerkingen; verslag goedgekeurd.
  - b. Actielijst
    - i. Actie Chris over inventariseren gebruik standaarden blijft staan. Gé stelt voor dit punt op te nemen in het Werkprogramma. Dit zal bij agendapunt 6 worden besproken.
  - c. Naar aanleiding van: geen opmerkingen.
4. Stand van zaken
  - a. Onder handen werk
    - i. Na vandaag zijn er zes standaarden goedgekeurd; kv15 en kv9 gaan CAB 8 december niet halen, wordt Q1 2010. Kv4 zal vermoedelijk wel ter vergadering in de CAB komen.
    - ii. Definitief PVA voor EU aansluiting nog niet gereed op 8 december; er ligt wel het nodige voorwerk, ook in de nieuwe Architectuur werkgroep is er over dit punt gesproken.
  - b. Aansluiting spoor
    - i. Partijen zijn inhoudelijk en procesmatig aangesloten. Er is een bijeenkomst geweest waarin vervoerders en ProRail hebben uitgesproken dat informatie uit het spoorse InfoPlus omgewerkt zal worden naar de BISON standaarden kv7/8. Chris: wat is InfoPlus precies? Klaas: een verzameling systemen die tezamen regelen dat spoorreisinformatie consistent en eenduidig wordt verzameld en gedistribueerd. Daarbij hoort ook een set koppelvlakken. Gé: het is van belang dat informatie wordt uitgewisseld tussen de partijen: bijv. spoorinformatie bij bussen en vice versa.
  - c. Integratie/Presentatiemodel
    - i. Martijn: op dit vlak is weinig gebeurd. Was een actie van Nico; Gerrit heeft Nico hier over gesproken, en die wilde dat punt misschien ook voltooien. Martijn neemt contact met Nico op om te kijken wat de stand van zaken is. Als Nico geen actie meer wil ondernemen,

- hierover contact opnemen met Gerrit en Willem Benschop.
- ii. Paul: deze discussie gaat feitelijk over de architectuur - wie levert, bewerkt en gebruikt welke informatie? Een besluit hierover is dus gewenst.
- d. Europese aansluiting
- i. Klaas licht ontwikkeling in Europese standaarden globaal toe; ook Europa integreert tot één set standaarden, te weten SIRI en NeTEx. VDV wordt uitgefaseerd.
  - ii. BISON is bij het NeTEx traject aangesloten; planning is dat NeTEx in 2009 informatie over haltes en het netwerk bevat, in 2010 de dienstregeling, in 2011 over tariefinformatie. Inbreng vanuit BISON zal hierin worden meegenomen.
  - iii. De BISON opdracht voor tariefinformatie zal input gaan leveren aan het Europese traject, aansluitend bij de OV Chip informatie.
  - iv. Chris: deze ontwikkelingen zijn conform de oorspronkelijke bedoeling bij de start van BISON; harmonisatie van Nederlandse standaarden, en vervolgens doorontwikkelingen in Europees verband.
  - v. Paul: In oktober was Connekt gastheer van een vergadering van de Europese werkgroep NeTEx.
- e. Tariefinformatie
- i. Klaas: er is nog geen definitief PvA; er is een analyse nodig om te zien hoe we de Chipcard-oplossingen dichterbij de EU Transmodel standaarden brengen.
  - ii. Paul: wordt het niet lastig om tarieven te kunnen berekenen over diverse vervoerders heen? Klaas: zeker lastig door verwachte diversificatie van tarieven, maar wel oplosbaar.
  - iii. Marc: complexe tarieven zoals kortingsgroepen etc. maken het lastig.
  - iv. Chris: BISON gaat over standaardisatie, niet over de tarieven zelf.
  - v. Gé: standaarden moeten inderdaad de communicatie faciliteren, zodat de reiziger ook over complexe reizen geïnformeerd kan worden. Vandaar dat V&W graag extra aandacht op tariefinformatie wil vestigen. Houdt ook rekening met niet-Chipcard tarieven, zoals veerponten etc.
  - vi. Paul: hoort bij die scope ook P&R-situaties, zoals de discussie die nu loopt met oa. QPark.
  - vii. Gé: in PvA de scope helder definiëren, zodat daarover de discussie gericht gevoerd kan worden.
  - viii. Chris: goede suggestie van Gé, het is goed eerst scope breed te zien, in overleg in te perken en aan te sluiten bij bestaande wensen, en vervolgens goed vast te houden aan deze scope, ook tijdens de uitvoering.
  - ix. Gerrit: is er al contact met Twijnstra-Gudde over tariefinformatie. Klaas: nee, nog niet, maar dat zou wel een nuttige toevoeging zijn.
5. Standaarden (zie ook notitie bij dit punt bij de stukken)
- a. Gebruik van koppelvlakken voor opstellen management informatie
    - i. Chris:
      1. veel discussie geweest over dit onderwerp, niet alleen nu, maar ook in de afgelopen jaren. In 2006 is er een "herenakkoord" gesloten, het 'Pact van Barbizon'. Dat is helaas niet op papier gezet. Conclusie was dat deze standaarden niet zomaar gebruikt kunnen worden voor MI: daarover moeten beide betrokken partijen (opdrachtgevers en vervoerders) gezamenlijk bepalen hoe dit eventueel gebeurt, en hoe daar conclusies uit getrokken kunnen worden.
      2. Binnen GOVI ligt er een PvA over hoe dit proces vorm gegeven kan worden. Daarbij hoort ook een ontwikkelingstraject voor de bepaling van normen.
      3. Vermoedelijk zal dit leiden tot het opstellen van nieuwe normen; dat moet gebeuren door opdrachtgevers en opdrachtnemers gezamenlijk.
      4. Dit zou de goedkeuring van deze koppelvlakken niet in de weg moeten staan.
    - ii. Paul: blij dat deze ontwikkelingen plaats vinden buiten BISON, zodat BISON zich bezig kan blijven concentreren op de voortgang van reisinformatie. Het zou wel goed zijn om resultaten uit eventuele gescheiden trajecten te borgen binnen BISON.
    - iii. Chris: als genoemd traject gaat lopen, dan moeten de resultaten naar BISON en de SC worden teruggekoppeld.
    - iv. Gé: goed dat er een en ander op papier staat, zeker gezien de discussie in de CAB. Blij met de verwoording in de meegestuurde notitie: daarmee blijft het draagvlak voor BISON behouden. Gelieve dus het voorstel in de notitie over te nemen.
    - v. Gerrit zegt dat de stadsregio's zich goed kunnen vinden in de notitie; traject voor reisinformatie moet door, management informatie trajecten moeten beminnelijk tussen opdrachtgever en -nemer worden afgestemd.
    - vi. Jan: heeft vraag uitgezet in achterban, er zijn twee reacties. Ten eerste en ten principale

- vindt men dat standaardisatie van reisinformatie niet gehinderd mag worden, en ten tweede dat de meest betrokken partijen er met elkaar moeten uitkomen.
- vii. Frans Cornelis heeft via email een reactie gegeven aan de voorzitter. Deze is gelijklopend aan de reactie van de Marktpartijen. Daarbij vinden de Infrabeheerders dat er zo nodig gedacht zou kunnen worden op een vervolg van het 'Herenakkoord' uit 2006. Hoewel een goede suggestie, vindt de SC het beter de notitie te aanvaarden en kv6 vast te stellen.
  - viii. Omied: de reizigersvereniging begrijpt nut en noodzaak van de discussie, maar zijn blij met de strekking van deze notitie. Vooral goed is voortgang op het dossier reisinformatie.
  - ix. Marc onderstreept wat er in de notitie staat. De discussie spitst zich toe op koppelvak 6; de insteek van de ontwikkeling daarvan is altijd reisinformatie geweest. Het gebruik daarvan voor andere doeleinden is wellicht mogelijk, maar de geschiktheid daarvoor moet separaat beoordeeld worden in onderling overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.
  - x. Hoewel Chris meent dat van meet af aan de koppelvakken bedoeld zijn voor reis en managementinformatie is hij het eens met het voorstel, dat opdrachtgevers en opdrachtnemers hier gezamenlijk moeten optrekken.
  - xi. Marc vindt dat het benoemen van de normen, bijvoorbeeld 'wat is een appel', iets anders is dan het beheer van die normen. Dat laatste zou door een derde partij zou moeten worden gedaan, bij voorkeur BISON.
  - xii. Chris: het opstellen van de normen is een belangrijk traject, dat buiten BISON zal worden gevoerd.
  - xiii. De voorzitter constateert grote consensus, en sluit de discussie.
- b. Vaststelling koppelvak Dienstregeling (kv1) v8.1
- i. Chris: waarom wijkt de documentatiekwaliteit af van de andere standaarden? Klaas: kv1 is inderdaad anders dan de andere standaarden. Daarvoor is gekozen om twee redenen: de technische complexiteit van het koppelvak, en de verwachte zeer lange doorlooptijd van een volledige herstructurering.
  - ii. Marc: dat is niet heel erg, want er is sprake van een standaard die slechts incidenteel verstuurd wordt.
  - iii. Omied: als de NeTEx standaard kwalitatief wel afdoende wordt, is dit geen probleem.
- c. Vaststelling koppelvak Mutaties op het Operationele Proces (kv17) v8.1
- i. Omied: in verslag en presentatie staat dat versterkingsritten en uitval van tussenhaltes niet wordt ondersteund. Ook is in de CAB gevraagd om een sluitende ritregistratie.
  - ii. Klaas: sluitende ritregistratie valt onder management informatie. Versterkingsritten valt nu buiten kv17, omdat de werkgroep zich eerst moet buigen over een andere standaard (Dagplan), die in 2010 terug zal komen. Daarmee zal eventueel ook kv17 worden uitgebreid. Uitval van tussenhaltes valt onder de toekomstige standaard voor Omleidingen, op de agenda voor 2010.
- d. Vaststelling koppelvak Actuele Haltetijden (kv19) v8.1
- i. Gerrit: de titel van kv19 is 'Actuele haltetijden'. Hoe verhoudt zich dat tot bijv. informatie over rolstoeltoegankelijkheid in het koppelvak.
  - ii. Klaas: komt voort uit inventarisatie informatiebehoeften, oa. met ROVER. Daar bleek de behoefte aan deze informatie over voertuigen die haltes passeren; daarmee hoort het thuis in kv19.
- e. Vaststelling alle vier koppelvakken (kv1, kv6, kv17, kv19) v8.1
- i. Alle vier koppelvakken worden unaniem goedgekeurd zonder verdere opmerkingen, wijzigingen of amendementen.
  - ii. Chris spreekt dank uit aan alle betrokkenen, met name de inhoudelijk betrokkenen; zij verzetten het meeste werk.
  - iii. De overige SC leden sluiten zich hierbij aan.
  - iv. Chris vraagt of Martijn en Klaas er zorg voor willen dragen dat deze dank en waardering van de gehele SC wordt overgebracht aan de betrokkenen. Klaas: uiteraard.

6. Werkprogramma

a. Prioriteiten

i. Toegankelijkheid

1. Gé: informatie over haltetoegankelijkheid moet ook hoge prioriteit krijgen, ivm een toezegging aan de Kamer door de Staatssecretaris. Gelieve ook hiervoor een PVA op te stellen in Q1; hiervoor zijn eventueel extra middelen beschikbaar.
2. Gerrit: toegankelijkheid is belangrijk, maar scope daarvan is nog belangrijker: een halte kan toegankelijk zijn, maar het voertuig wellicht niet, of de route naar de halte toe. Heb hiervoor aandacht.

3. Paul: stel duidelijk PVA op en met overwegingen omklede scope; voer op basis daarvan discussie. Chris: mee eens.
- ii. KAR
1. Klaas: er is ook een verzoek binnengekomen van de Werkgroep KAR om KAR-beheer binnen BISON te organiseren.
  2. Chris: KAR is sterk wegbeheerder-gerelateerd, dan zouden zij daaraan ook moeten bijdragen.
  3. Paul: met KAR komt ook de discussie over hulpdiensten binnen. Chris: daarvoor moet BISON waken.
  4. Marc: twee aspecten: er is niet een eenduidige standaard aangaande KAR berichten, maar ook geen eenduidigheid over uitwisseling KAR-coördinaten.
  5. Chris: wel behoefte aan KAR beheer, dus hoort binnen BISON. Maar beperken tot inhoudelijk beheer, niet de discussies over verhoudingen partijen binnen halen.
  6. Chris: werkgroep KAR moet zelf duidelijk zijn in prioriteit, kosten en organisatiebelasting en -vorm. Dat mogen ze aan de SC aanbieden.
  7. Gé: in het verleden gefinancierd door V&W, nu een zaak tussen wegbeheerders en vervoerders.
  8. Omied: inhoudelijk beheer inderdaad nodig, houdt organisatorische discussies buiten de deur, om te voorkomen dat ook de discussie over hulpdiensten hier gevoerd moet worden.
- iii. Standaard voor beheer haltedisplays
1. Klaas: opnieuw verzoek Haaglanden voor standaard beheer haltedisplays. Omied: dat gaat in de praktijk inderdaad wel eens mis, maar vraag is of dat een taak van BISON is. Chris: als niet BISON beheert, wie dan wel? Omied: is wel een domeinoverschrijdende discussie. Chris: positieve intentie, maar waar praten we over? Paul: is dat niet een discussie voor marktpartijen? Jan: die hebben inderdaad wel allemaal oplossingen, maar veelal verschillend. Marktpartijen kunnen daar zeker een rol in spelen, maar vaststellen standaard binnen BISON, en opnemen in concessies opdrachtgevers. Chris: positieve houding binnen BISON SC, proces BISON kan in deze ook gebruikt worden, uitnodiging aan Marktpartijen om dit op te pakken. Jan: het helpt als BISON de zaken faciliteert, zal besproken worden in bijeenkomst marktpartijen in december. Dat wordt toegezegd.
  2. Omied: GOVI is erg bezig met het monitoren van deze beheer informatie. Als dat helpt, gebruik deze kennis en informatie dan ook.
- iv. NDOV
1. Gé: NDOV staat bij punt 4 onder 'administratieve informatie'. NDOV is een datafabriek voor reis informatie. Er zijn geen specifieke eisen voor NDOV; kan dus weg uit prioriteitenlijst.
- v. Gebruik standaarden
1. Gé: voeg punt 6 toe, gebruik van standaarden en het regelen daarvan in concessies. Gesproken is over standaardteksten, en over de vraag hoe dat optimaal in concessies kan worden vastgelegd.
  2. Marc. Had dit punt voor de rondvraag, maar past hier ook. Hij constateert dat in sommige concessies gevraagd wordt om TMI standaarden, maar vaak aangevuld met allerlei extra's. Dit leidt weer tot allerlei varianten. Chris: BISON kan hier zelf weinig in afdwingen, maar dat dat niet de bedoeling is, is duidelijk; vindt dat iedereen zich dient te houden aan de letterlijke standaarden. Dat is ook de afspraak gemaakt in het NMB. Daarom moet ook het gebruik van standaarden in concessies worden geïnventariseerd. Daarover wellicht ook informatie hierover betrekken van vervoerders.
  3. Gé: KpVV heeft inventarisatie uitgevoerd die was gericht op de vraag hoeveel en welke DRIS systemen in NL actief zijn en welke standaarden daarbij gebruikt worden. Dat rapport komt binnenkort uit. Er is echter geen vaste plek waar deze problematiek belegd is, en dat zou wel moeten.
  4. Paul: extra energie hierin zou wel helpen, want dat komt acceptatie ten goede. Discussie hierover voeren met betrokkenen, waar onder ook V&W, KpVV, ROVER, etc.
  5. Chris: informatie moet op tafel komen, zodat het gedeeld en besproken kan worden, in koepels, maar ook in NMB.
  6. Paul: wellicht dit punt opnemen in speeches op 8 december.
  7. Chris: inventarisatie KpVV moet wellicht slag dieper, met medeneming van informatie van vervoerders. De discussie moet aangejaagd worden, voornamelijk

in NMB. Of dat een rol van BISON is, moet daaruit blijken.

8. Gé: wellicht wel beschikbaar stellen van standaardteksten. Chris: is er toch al van KpVV? Paul: die publicatie is nog niet inhoudelijk genoeg. BISON moet hierin een faciliterende rol op zich nemen.
  9. Gerrit: hier ligt een duidelijke rol voor de koepels, het gebruik van standaarden is van groot belang
  10. Paul: als iemand iets merkt over afwijkend gebruik van standaarden, ook Marktpartijen en anderen, meldt het alstublieft aan het BISON secretariaat.
  11. Besloten wordt dat informatie over het gebruik van standaarden in de praktijk wordt teruggecommuniceerd naar BISON. Er wordt vooralsnog geen inventarisatietraject in BISON gestart. De SC-leden wordt echter wel verzocht ervaringen door te geven aan het BISON secretariaat, zodat deze ervaringen gedeeld kunnen worden en met de diverse achterbannen kan worden besproken.
- b. Planning 2010
- i. V&W wil PvA Tariefinformatie en PvA haltetoegankelijkheid klaar in Q1. Daarvoor zijn eventueel extra middelen voor beschikbaar.
  - ii. Paul: Werkprogramma in tekstversie klaar op 8 december, ook ter presentatie.

7. Financiën

a. Paul

- i. BISON is goed op dreef, al is er meer geld uitgegeven dan initieel begroot.
- ii. Met name meer inspanning voor documentatie en inhoudelijke en afstemmingsactiviteiten. De resultaten zijn echter tastbaar.
- iii. Verzoek is om door te gaan op deze snelheid, met name gezien de volle agenda voor 2010. Daarmee hangt uitbreiding budget samen, vraag is of deze vergadering daarmee akkoord kan gaan.
- iv. Chris: deze vergadering zegt daar graag 'ja' tegen, maar de koepels moeten daar uiteindelijk over beslissen.
- v. Gé: werkzaamheden zijn gepland voor 2008 t/m 2010, maar veel is versneld uitgevoerd. Daarmee is ook het budget versneld uitgegeven. Het is dus geen overschrijding maar een intensivering van uitgave. De vraag komt dus versneld naar voren of en hoe we door moeten gaan met BISON. V&W wil BISON graag continueren, gezien de resultaten en het belang. Verzoek is dus een offerte in te dienen voor activiteiten tot 2011, met daarbij aandacht voor tarieven en haltetoegankelijkheid. Werkwijze liefst in stand houden: Rijk 50%, koepels ieder 25%. Voor twee genoemde concrete punten betaalt Rijk 100%.
- vi. Gerrit: is dit verzoek een concreet verzoek aan de betrokkenen? Kan dit dan worden omgezet in een offerte?
- vii. Chris: inhoud brief aan partijen is duidelijk, gezien resultaten en korte doorlooptijd. Er is behoefte aan meer, dus we moeten op hetzelfde tempo door. Provincies vinden dit een belangrijk thema. Chris wil concreet voorstel, zal hij als voorzitter aanbieden aan koepels en V&W. Doel is om dat voorstel nog dit jaar uit te doen, en in uiterlijk februari afgerond te hebben.
- viii. Chris: alle betrokkenen partijen zijn mede debet geweest aan discussies die niet sec BISON zijn, maar ondanks dat zijn de resultaten uitstekend.
- ix. Omied wil graag benadrukken dat BISON op dit tempo en deze kwaliteit door moet gaan.

8. Vergaderdata

- a. Eerstvolgende SC 18 mei 9.30 tot 11.00.
- b. Daarna nog niet besloten

9. Rondvraag

- a. Marc: vraag over geldigheid standaarden al behandeld bij eerdere discussie. Andere vraag over status NDOV? Gé: deze week een heissessie over organisatorische aspecten, wordt besproken in Regiegroep en zal in januari/februari inhoudelijk gepresenteerd worden. Marc is blij met richting NDOV, als zijnde databank voor verdere distributie. Voor vervoerders is dat een sprong vooruit, omdat dat beheer van IT applicaties drastisch versimpelt. Krantenartikel over niet leveren van actuele informatie door NS en Cxx is niet terecht, want het verschilt per concessies. Chris: overtuigd van nut en noodzaak NDOV, maar niet bij definitie van de rol van 9292 daarin.
- b. Jan: hoe concreet is het NDOV plan nu? Chris: dat er een NDOV moet komen, is al heel lang vastgesteld. Vraag is hoe het er komt. Moeten de vervoerders dat doen, of de opdrachtgevers? Vervoerders hebben een voorstel gedaan, daarover is discussie gevoerd. Overheden hebben geconcludeerd dat overheden hierin voorlopig het initiatief moeten nemen. Alle gebruikers, bijv

GOVI of 9292, kunnen van die informatie gebruik maken. Openstaande vragen zijn organisatorisch van aard. Gé: Kamer wil kennis en ervaring van 9292 hierin graag gebruiken, en dat zal in januari geaudit worden. NDOV moet eind 2011 gerealiseerd zijn. Chris: dat kan sneller. Marc: dat moet eigenlijk ook sneller. Chris: wellicht rol van GOVI en 9292 samen daarin. Gé: rol van BISON is hierin van groot belang, want binnen NDOV moet zoveel mogelijk gestandaardiseerd en geautomatiseerd worden.

- c. Paul: Er is 8 december aansluitend aan de CAB een bijzondere ledenbijeenkomst met lunch en speeches van Chris en Jeltje van Nieuwenhoven.

10. Sluiting

- a. Chris dankt de aanwezigen en sluit de vergadering om 11.17u.

ACTIE	ACTIEHOUDER(S)
Inventariseren gebruik standaarden	Chris
Contact opnemen met Nico aangaande integratie/presentatiemodel	Martijn
Terugkoppelingen ervaringen gebruik standaarden in de praktijk aan secretariaat	Allen
Publiceren goedgekeurde standaarden	Martijn

EERSTVOLGENDE VERGADERING STRATEGIC COMMITTEE

- **dinsdag 18 mei 2009, 9.30 – 11.00u, locatie: ntb**